

Bhuvanakoshadvipavarnanam in Brahmapurana

——
బ్రహ్మపురాణాన్తర్గతే భువనకోశద్వీపవర్ణనం

——
Document Information

Text title : Bhuvana Kosha Dvipa Varnanam

File name : bhuvanakoshadvIpavarNanam.itx

Category : misc

Location : doc_z_misc_general

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Latest update : November 12, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 18, 2023

sanskritdocuments.org

బ్రహ్మపురాణాస్తర్గతే భువనకోశద్వీపవర్ణనం

మునయ ఉచుః -

అహో సుమహదాఖ్యానం భవతా పరికీర్తితమ్ |

భారతానాం చ సర్వేషాం పార్థివానాం తదైవ చ || ౧ ||

దేవానాం దానవానాం చ గన్ధర్వోరగరక్షసామ్ |

దైత్యానామథ సిద్ధానాం గుహ్యకానాం తదైవ చ || ౨ ||

అత్యద్భుతాని కర్మాణి విక్రమా ధర్మనిశ్చయాః |

వివిధాశ్చ కథా దివ్యా జన్మ చాగ్ర్యమనుత్తమమ్ || ౩ ||

సృష్టిః ప్రజాపతేః సమ్యక్త్వయా ప్రోక్తా మహామతే |

ప్రజాపతీనాం సర్వేషాం గుహ్యకాప్పరసాం తథా || ౪ ||

స్థావరం జడః మం సర్వ ముత్పన్నం వివిధం జగత్ |

త్వయా ప్రోక్తం మహాభాగ శ్రుతం చైతన్మనోహరమ్ || ౫ ||

కథితం పుణ్యఫలదం పురాణంశ్శ్లోకాయా గిరా |

మనఃకర్ణసుఖం సమ్యక్ప్రీణాత్య మృతసమ్మితమ్ || ౬ ||

ఇదానీం శ్రోతుమిచ్ఛామః సకల మణ్డల భువః |

వక్తుమర్హసి సర్వజ్ఞ పరం కౌతూహలం మహత్ || ౭ ||

యావన్తః సాగరా ద్వీపాస్తథా వర్షాణి పర్వతాః |

వనాని సరితః పుణ్యదేవాదీనాం మహామతే || ౮ ||

యత్ప్రమాణమిదం సర్వం యదాధారం యదాత్మకమ్ |

సంస్థానమస్య జగతో యథావద్వక్తుమం ర్హసి || ౯ ||

లోమహర్షణ ఉవాచ -

మునయః శ్రూయతామేతత్సజ్జేపాద్వదతో మమ |

నాస్య వర్షశతేనాపి వక్తుం శక్యోఽతివిస్తరః || ౧౦ ||

జమూప్లక్షణాహ్వయౌ ద్వీపౌ శాల్యులశ్చాపరో ద్వీజాః |

కుశః క్రౌఞ్చస్తథా శాకః పుష్కరశ్చైవ సప్తమః ॥ ౧౧॥
 ఏతే ద్వీపాః సముద్రైస్తు సప్త సప్తభిరావృతాః ।
 లవణేక్షుసురాసర్పిర్దధిదుగ్ధజలైః సమమ్ ॥ ౧౨॥
 జమ్బూద్వీపః సమస్తానామేతేషాం మధ్యసంస్థితః ।
 తస్యాపి మధ్యే విప్రేన్ద్రా మేరుః కనకపర్వతః ॥ ౧౩॥
 చతురశీతసాహ స్రైరోజ్యవైస్తస్య చోచ్చయః ।
 ప్రవిష్టః షోడశాధస్తాద్ధ్వాత్రింశన్మూర్ధ్ని విస్తృతః ॥ ౧౪॥
 మూలే షోడశసాహస్రైర్విస్తారస్తస్య సర్వతః ।
 భూపద్మస్యాస్య శైలోఽసౌ కర్ణికాకారసంస్థితః ॥ ౧౫॥
 హిమవాన్దేమకూటశ్చ నిషధస్తస్య దక్షిణే ।
 నీలః శ్వేతశ్చ శ్శృణ్గీ చ ఉత్తరే వర్షపర్వతాః ॥ ౧౬॥
 లక్షప్రమాణౌ ద్వా మధ్యే దశ హీనాస్తథాఽపరే ।
 సహస్రద్వితయోచ్చాయాస్తావాద్యస్తారీణశ్చ తే ॥ ౧౭॥
 భారతం ప్రథమం వర్షం తతః కిమ్పురుషం స్మృతమ్ ।
 హరివర్షం తథైవాన్యన్మైరోర్దక్షిణతో ద్వీజాః ॥ ౧౮॥
 రమ్యకం చోత్తరం వర్షం తస్యైవాను హిరణ్మయమ్ ।
 ఉత్తరాః కురవశ్చైవ యథా వై భారతం తథా ॥ ౧౯॥
 నవసాహస్రమైకమేతేషాం ద్వీజ సత్తమాః ।
 ఇలావృతం చ తన్మధ్యే సౌవర్ణో మేరురుచ్చితః ॥ ౨౦॥
 మేరోశ్చతుర్దిశం తత్ర నవసాహస్రవిస్తృతమ్ ।
 ఇలావృతం మహాభాగాశ్చత్వారశ్చాత్ర పర్వతాః ॥ ౨౧॥
 విష్కమ్భా వితతా మేరోర్యజనాయుతవిస్తృతాః ।
 పూర్వేణ మన్దరో నామ దక్షిణే గన్ధమాదనః ॥ ౨౨॥
 విపులః పశ్చిమే పార్శ్వే సుపార్శ్వశ్చోత్తరే స్థితః ।
 కదమ్బస్తేషు జమ్బూశ్చ పిప్పలో వట ఏవ చ ॥ ౨౩॥
 ఏకాదశశతాయామాః పాదపా గిరికేతవః ।
 జమ్బూద్వీపస్య సా జమ్బూర్నామహేతుర్విజోత్తమాః ॥ ౨౪॥

మహాగజప్రమాణాని జమ్బూస్తస్యాః ఫలాని వై ।
 పతన్తి భూభృతః పృష్ఠే శీర్షమాణాని సర్వతః ॥ ౨౫॥
 రసేన తేన విఖ్యాతా తత్ర జమ్బూనదీతి వై ।
 సరిత్యవర్తతే సా చ పీయతే తన్నివాసిభిః ॥ ౨౬॥
 న స్వేదో న చ దౌర్గన్ధ్యం న జరా నేన్ద్రియక్షయః ।
 తత్పానస్వస్థమనసాం జనానాం తత్ర జాయతే ॥ ౨౭॥
 తీరమృత్తద్రసం ప్రాప్య సుఖవాయువిశోషితా ।
 జామ్బూనదాఖ్యం భవతి సువర్ణం సిద్ధభూషణమ్ ॥ ౨౮॥
 భద్రాశ్వం పూర్వతో మేరోః కేతుమాలం చ పశ్చిమే ।
 వర్షే ద్వే తు మునిశ్రేష్ఠాస్తయోర్మౌర్ధ్వే త్వీలావృతమ్ ॥ ౨౯॥
 వనం చైత్రరథం పూర్వే దక్షిణే గన్ధమాదనమ్ ।
 వైఖ్రాజం పశ్చిమే తద్వదుత్తరే నన్దనం స్మృతమ్ ॥ ౩౦॥
 అరుణోదం మహాభద్రమసితోదం సమానసమ్ ॥
 సరాన్యేతాని చత్వారి దేవభోగ్యాని సర్వదా ॥ ౩౧॥
 శాన్తవాంశ్చక్రకుమ్భశ్చ కురరీ మాల్యవాన్స్తథా ।
 వైకఙ్కప్రముఖా మేరోః పూర్వతః కేసరాచలాః ॥ ౩౨॥
 త్రికూటః శిశిరశ్చైవ పతఙ్గో రుచకస్తథా ।
 నిషధాదయో దక్షిణతస్తస్య కేసరపర్వతాః ॥ ౩౩॥
 శిఖివాసః సవైదూర్యః కాపిలో గన్ధమాదనః ।
 జానుధిప్రముఖాస్తద్వత్పశ్చిమే కేసరాచలాః ॥ ౩౪॥
 మేరోరనన్తరాస్తే చ జఠరాదిష్వవస్థితాః ।
 శఙ్ఖకూటో౭థ ఋషభో హంసో నాగస్తథా౭పరేః ॥ ౩౫॥
 కాలాఙ్కరాద్యాశ్చ తథా ఉత్తరే కేసరాచలాః ।
 చతుర్దశ సహస్రాణి యోజనానాం మహాపురీ ॥ ౩౬॥
 మేరోరుపరి విప్రేన్ద్రా బ్రహ్మణః కథితా దివి ॥
 తస్యాం సమన్తతశ్చాష్టౌ దిశాసు విదిశాసు చ ॥ ౩౭॥
 ఇన్ద్రాదిలోకపాలానాం ప్రఖ్యాతాః ప్రవరాః పురః ।

విష్ణుపాదవినిష్కాంతా వ్లావయస్తిస్థమణ్ణలమ్ ॥ ౩౮ ॥
 సమన్తాద్బ్రుహ్మణః పుర్యాం గణ్ణో పతతి వై దివః ।
 సా తత్ర పతితా దిక్షు చతుర్థా ప్రతృద్యత ॥ ౩౯ ॥
 సీతా చాలకనన్దా చ చక్షుర్భద్రా చ వై క్రమాత్ ।
 పూర్వేణ సీతా శైలాచ్ఛైలం యాన్త్యన్తరిక్షగా ॥ ౪౦ ॥
 తతశ్చ పూర్వవర్షేణ భద్రాశ్వేనైతి సాఽర్ణవమ్ ।
 తథైవాలకనన్దా చ దక్షిణేనైత్య భారతమ్ ॥ ౪౧ ॥
 ప్రయాతి సాగరం భూత్వా సప్తభేదా ద్వీజోత్తమాః ।
 చక్షుశ్చ పశ్చిమగిరీనతీత్య సకలాన్తతః ॥ ౪౨ ॥
 పశ్చిమం కేతుమాలాఖ్యం వర్షమన్వేతి సాఽర్ణవమ్ ।
 భద్రా తథోత్తరగిరీనుత్తరాంశ్చ తథా కురూన్ ॥ ౪౩ ॥
 ఆతీతోత్తరమమ్భోధీం సమభ్యేతి ద్వీజోత్తమాః ।
 ఆనీలనిషధాయామౌ మాల్యవద్గన్ధమాదనౌ ॥ ౪౪ ॥
 తయోర్మధ్యగతో మేరుః కర్ణికాకారసంస్థితః ।
 భారతాః కేతుమాలాశ్చ భద్రాశ్వాః కురవన్తథా ॥ ౪౫ ॥
 పత్రాణి లోకశైలస్య మర్యాదాశైలబాహ్యతః ।
 జఠరో దేవకూటశ్చ మర్యాదాపర్వతాపుభౌ ॥ ౪౬ ॥
 తౌ దక్షిణోత్తరాయామావానీలనిషధాయతౌ ।
 గన్ధమాదనకైలాసౌ పూర్వపశ్చాత్తు తాపుభౌ ॥ ౪౭ ॥
 అశీతియోజనాయామా వర్ణవాన్తర్వ్యవస్థితౌ ।
 నిషధః పారియాత్రశ్చ మర్యాదాపర్వతాపుభౌ ॥ ౪౮ ॥
 తౌ దక్షిణోత్తరాయామావానీలనిషధాయతౌ ॥
 మేరోః పశ్చిమదిగ్భాగే యథా పూర్వౌ తథా స్థితౌ ॥ ౪౯ ॥
 త్రిశ్శ్లోక్తో జారుధిశ్చైవ ఉత్తరో వర్షపర్వతౌ ।
 పూర్వపశ్చాయతావేతావర్ణవాన్తర్వ్యవస్థితౌ ॥ ౫౦ ॥
 ఇత్యేతే హి మయా ప్రోక్తా మర్యాదాపర్వతా ద్వీజాః ।
 జఠరావస్థితా మేరోర్యేషాం ద్వా ద్వా చతుర్దిశమ్ ॥ ౫౧ ॥

మేరోశ్చతుర్దిశం యే తు ప్రోక్తాః కేసరపర్వతాః ॥

శీతాంతాద్యా ద్విజాస్తేషామతీవ హి మనోహరాః ॥ ౫౨॥

తైలనామస్తరద్రోణ్యః సిద్ధచారణసేవితాః ।

సురమ్యాణి తథా తాసు కాననాని పురాణి చ ॥ ౫౩॥

లక్ష్మీవిష్ణుగ్నిసూర్యేన్ద్రదేవానాం మునిసత్తమాః ।

తాస్వామతనవర్యాణి జుష్టాని నరకిన్నరైః ॥ ౫౪॥

గన్ధర్వయక్షరక్షాంసి తథా దైతేయదానవాః ।

క్రీడన్తి తాసు రమ్యాసు తైలద్రోణీష్వహర్నిశమ్ ॥ ౫౫॥

భౌమా హ్యేతే స్మృతాః స్వర్గా ధర్మిణామాలయా ద్విజాః ।

నైతేషు పాపకర్తారో యాన్తి జన్మశతైరపి ॥ ౫౬॥

భద్రాశ్వే భగవాన్విష్ణురాస్తే హయశిరా ద్విజాః ।

వారాహాః కేతుమాలే తు భారతే కూర్మరూపధృక్ ॥ ౫౭॥

మత్స్యరూపశ్చ గోవిందః కురుష్యాస్తే సనాతనః ।

విశ్వరూపేణ సర్వత్ర సర్వః సర్వేశ్వరో హరిః ॥ ౫౮॥

సర్వస్యాఽఽధారభూతోఽసౌ ద్విజా ఆస్తేఽఖిలాత్మకః ।

యాని కిమ్పురుషాద్యాని వర్షాణ్యుష్ణౌ ద్విజోత్తమాః ॥ ౫౯॥

న తేషు శోకో నాఽఽయాసో నోద్వేగః క్షుద్భయాదికమ్ ।

స్వస్థాః ప్రజా నిరాతఙ్కాః సర్వదుఃఖవివర్జితాః ॥ ౬౦॥

దశ ద్వాదశవర్షాణాం సహస్రాణి స్థిరాయుషః ।

నైతేషు భౌమాన్యన్యాని క్షుత్పిపాసాది నో ద్విజాః ॥ ౬౧॥

కృతత్రేతాదికా నైవ తేషు స్థానేషు కల్పనా ।

సర్వేష్యేతేషు వర్షేషు సప్త సప్త కులాచలాః ।

నద్యశ్చ శతశస్త్రేభ్యః ప్రసృతా యా ద్విజోత్తమాః ॥ ౬౨॥

॥ ఇతి బ్రహ్మపురాణే భువనకోశద్వీపవర్ణనమ్ ॥

॥ బ్రహ్మపురాణమ్ । భువనకోశద్వీపవర్ణనమ్ ॥

(భూగోలవర్ణనం , సప్తద్వీపవర్ణనం , జమ్బూద్వీపవర్ణనం ,
మేరువర్ణనం , భారతాదినవవర్ణవర్ణనం , మర్యాదపర్వతవర్ణనమ్)

Notes:

brahmapurANam bhuvanakoshadvIpavarNanam Chapter 16

Brahma Purāṇa బ్రహ్మపురాణ; in this chapter has the description about Bhāratavarṣa భారతవర్ష as one of it's subcontinent that is constituted of Nine Parts viz. Indradvīpa ఇంద్రద్వీప, Kaśerumān కశేరుమాన్, Tāmraparṇa తామ్రపర్ణ, Gabhasti గభస్తి, Saumya సౌమ్య, Gāndharva గాంధర్వ, Varuṇa వరుణ, Nāga నాగ, and Bhārata భారత. Seven Principal Mountain Ranges, i.e. Kulaparvata కులపర్వత include: Mahendra మహేంద్ర, Malaya మలయ, Sahya సహ్య, Śuktimata శుక్తిమత, Rkṣa ఋక్ష, Vindhya వింధ్య, Pāriyātra పారియాత్ర. Several regions, climes, rivers and their tributaries are outlined.

The chapter numbering in the referenced publications varies.

Encoded and proofread by Ruma Dewan

——
Bhuvanakoshadvipavarnanam in Brahmapurana
pdf was typeset on November 18, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

